

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 699/2024-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov 1. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a 2. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpených Advokátska kancelária Juristi s.r.o., Krivá 3, Košice, proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 6CoCsp/40/2023-359 z 26. augusta 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 19. novembra 2024 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením krajského súdu, ktorým sa zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania. Navrhujú napadnuté uznesenie krajského súdu zrušiť a navrhujú, aby ústavný súd prikázal krajskému súdu znova konať o podanom opravnom prostriedku.

2. Predmetom konania pred Okresným súdom Trebišov (ďalej aj „súd prvej inštancie“) bola žaloba o zaplatenie 21 071 eur s príslušenstvom z titulu náhrady škody, ktorú sťažovatelia podaním doručeným okresnému súdu 15. februára 2023 zobrali späť spolu s návrhom na zastavenie konania. Späťvzatie odôvodili tým, že v súdnom konaní vedenom pod sp. zn. 14C/64/2018 dosiahla sťažovateľka v 2. rade v súlade s § 438 ods. 1 Občianskeho zákonníka voči žalovanej banke ako jednému zo subjektov spoluzodpovedných za škodu plný úspech. Tým mal odpadnúť dôvod ďalšieho vedenia súdneho konania proti zvyšným subjektom spoluzodpovedným za škodu, ktorými sú žalovaní v posudzovanom konaní. Dôvodom späťvzatia v danom súdnom konaní bolo uspokojenie nároku sťažovateľov zo strany jedného zo solidárne zaviazaných subjektov

spoluzodpovedných za škodu. Vo vzťahu k trovám konania sťažovatelia navrhli nepriznať nárok na náhradu trov konania.

3. Okresný súd uznesením sp. zn. 17Csp/294/2018 z 29. mája 2023 v I. výroku konanie zastavil a v II. výroku určil, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. S poukazom jednak na úvahy týkajúce sa zmyslu solidárnej zodpovednosti viacerých zodpovedných subjektov za spôsobenú ujmu, ako aj na dôvod späťvzatia žaloby v konaní (uspokojenie nároku sťažovateľov v inom súdnom konaní) o nároku na náhradu trov rozhodol podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) v spojení s § 255 ods. 1, ako aj s prihliadnutím na čl. 4 ods. 2 CSP. Proti uvedenému uzneseniu v rozsahu II. výroku žalovaný v 2. rade podal odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP.

4. Krajský súd uznesením sp. zn. 6CoCsp/40/2023 z 26. augusta 2024 zmenil uznesenie súdu prvej inštancie v časti výroku II, v ktorej bolo rozhodnuté o náhrade trov konania vo vzťahu medzi žalobcami v 1. a 2. rade (sťažovateľmi) a žalovaným v 2. rade tak, že žalovaný v 2. rade má proti žalobcom v 1. a 2. rade (sťažovateľom) nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

4.1. Podľa odvolacieho súdu odvolaním napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci [§ 365 ods. 1 písm. h) CSP], keďže súd prvej inštancie nepoužil pri rozhodovaní o náhrade trov konania správny právny predpis (§ 256 ods. 1 CSP) a zároveň ustanovenie, ktoré použil (§ 255 ods. 1 CSP), nesprávne vyložil a následne nesprávne aplikoval na zistený skutkový stav. S popísaným postupom a záverom súdu prvej inštancie sa nestotožnil a zároveň vysvetlil dôvody, pre ktoré považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie za nepreskúmateľné.

4.2. Vychádzajúc z potreby objektívneho posudzovania kritéria procesného zavinenia a konkrétnych procesných okolností prípadu, bolo podľa odvolacieho súdu určujúce, že k späťvzatiu žaloby došlo z dôvodu plnenia treťou osobou (t. j. žalovanou stranou v inom konaní). Súčasne uviedol, že úspech sťažovateľov (sťažovateľky v 2. rade) voči inému subjektu, ako sú subjekty žalované v posudzovanom konaní, samo osebe nemôže viesť k záveru, že späťvzatie zavinili žalovaní. Odvolací súd uzavrel, že sťažovatelia zavinili zastavenie konania, a preto im vznikla povinnosť nahradiť trovy konania úspešným žalovaným, v danom prípade len žalovanému v 2. rade.

4.3. Navyše, odvolací súd nezistil žiadne okolnosti odôvodňujúce aplikáciu § 257 CSP a prípadné nepriznanie náhrady trov konania žalovaným. Dodal, že pri rozhodovaní o náhrade trov konania neposudzoval nárok z pohľadu hmotného práva (keďže nie je zrejmé, či za škodu spoluzodpovedali popri právoplatne zaviazanému žalovanému v inom konaní aj žalovaní v 1. a 2. rade), ale len z procesného hľadiska, posudzujúc výsledok konania na základe toho, kto zavinil späťvzatie žaloby.

5. Ústavný súd postupom podľa § 60 ods. 2 zákona o ústavnom súde dopytom na súde prvej inštancie zistil, že proti uzneseniu krajského súdu č. k. 6CoCsp/40/2023-359 z 26. augusta 2024 mimoriadny opravný prostriedok podaný nebol.

II.

Argumentácia sťažovateľov

6. Sťažovatelia podali po vynesení uznesenia, ktorým odvolací súd v časti týkajúcej sa výroku o nároku na náhradu trov konania zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie, ústavnú sťažnosť, ktorou namietajú porušenie práva na spravodlivý súdny proces. Po sumarizácii (i) vlastnej

argumentácie prezentovanej v konaní pred všeobecnými súdmi o skutkových a právnych dôvodov späťvzatia žaloby a (ii) dôvodov, pre ktoré odvolací súd priznal náhradu trov konania protistrane, uvádzajú, v čom spočívajú predpoklady na prípustnosť ústavnej sťažnosti, a vysvetľujú, v čom vidia porušenie práva na spravodlivý proces. Ťažisková námietka je viazaná na nesprávne právne posúdenie týkajúce sa rozhodovania o náhrade trov konania výlučne z procesného hľadiska bez akéhokoľvek zohľadnenia hmotnoprávnej situácie. Namietajú nezohľadnenie podstatného kontextu v podobe nevyhnutnej hmotnoprávnej previazanosti oboch súdnych konaní (sp. zn. 14C/64/2018 a sp. zn. 17Csp/294/2018), ktoré odvolací súd zohľadniť mal. V nadväznosti na uvedené podľa sťažovateľov zákonite dospel k zjavne nesprávnemu záveru o neexistencii okolností hodných osobitného zreteľa podľa § 257 CSP. Sťažovatelia zastávajú názor, že dané uznesenie je formalistické, v zjavnom rozpore s princípom spravodlivosti, účelom a zmyslom zákona. Podľa sťažovateľov je dané uznesenie voči nim neprimerane tvrdé v takej intenzite, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Hneď v úvode tejto časti rozhodnutia ústavný súd musí konštatovať, že napriek kvalifikovanému právnomu zastúpeniu sťažovateľov petit ústavnej sťažnosti nekorešponduje s jej dôvodmi. Sťažovatelia v naformulovanom petite v bode I od ústavného súdu žiadajú, aby vyslovil porušenie v bode 1 označených práv postupom krajského súdu v súdnom konaní vedenom v odvolacej inštancii, avšak z nasledujúceho bodu petitu (II), ktorým sa domáhajú kasačného aspektu uplatnenia právomoci ústavného súdu, ako aj zo samotného textu ústavnej sťažnosti je zrejmé, že ústavná sťažnosť smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu ako výsledku ústavnou sťažnosťou napadnutého postupu. V dôsledku popísaných skutočností a s poukazom na uznesenie ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 514/2020 z 18. novembra 2020 aj napriek opísanej diskrepancii petitu ústavnej sťažnosti s jej dôvodmi ústavný súd ustálil predmet predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti tak, ako to je uvedené v záhlaví a bode 1 tohto uznesenia.

8. Ťažiskom sťažnostnej argumentácie je námietka nesprávneho právneho posúdenia nároku na náhradu trov konania, ak odvolací súd konštatoval, že sťažovatelia procesne zavinili zastavenie konania, a priznal náhradu trov konania protistrane. Kým podľa odvolacieho súdu sťažovatelia vykonali späťvzatie žaloby bez toho, aby išlo o reakciu na správanie žalovaných, ale na správanie iného žalovaného v inom súdnom konaní, tak sťažovatelia v prospech výroku o nepriznaní náhrady trov konania argumentovali práve s ohľadom na vzájomné hmotnoprávne prepojenie oboch súdnych konaní, ktorých konektorom má byť solidárna zodpovednosť viacerých zodpovednostných subjektov. Keďže popísaný hmotnoprávny aspekt vo veci sťažovateľov podľa ich názoru (nesprávne) zohľadnený nebol, odvolací súd dospel k nesprávnemu právnomu záveru o neexistencii okolností hodných osobitného zreteľa podľa § 257 CSP. Sťažovatelia tak nastolili argumentačný spor o to, ktoré z ustanovení Civilného sporového poriadku relevantných v prípade rozhodovania o nároku trov konania je potrebné aplikovať, pričom podľa ich názoru hmotnoprávne okolnosti odôvodňujú práve aplikáciu § 257 CSP. Keďže odvolací súd pre (procesnú) vec nezohľadnil podstatné (hmotnoprávne) skutočnosti, rozhodnutie je formalistické a nespravodlivé či príliš tvrdé.

9. Ústavný súd sa v prvom rade potreboval vysporiadať s procesnými súvislosťami sťažovateľmi zvoleného postupu, ktorí preukázateľne nepodali dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o nároku na náhradu trov konania. Uvedené dôvodili tým, že v danom prípade ide o nesprávne právne posúdenie odvolacieho súdu, a preto je dovolací prieskum podľa § 421 ods. 2 CSP [a § 357 písm. m) CSP] vylúčený. Ústavný súd v tejto súvislosti dodáva, že dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o nároku na náhradu trov konania je prípustné (len) z dôvodu vád zmätočnosti podľa § 420 CSP (I. ÚS 275/2018). Z tohto dôvodu zostalo posúdiť, či pochybenia v rozhodovaní odvolacieho súdu namietané v sťažnostnej argumentácii by bolo možné podriadiť pod niektorý z dôvodov zmätočnosti v zmysle § 420 CSP.

10. Ústavný súd po preskúmaní obsahu ústavnej sťažnosti konštatuje, že podstatná ústavnoprávna argumentácia sťažovateľov prelínajúca sa v prevažujúcej časti ich ústavnej sťažnosti (aj napriek tvrdeniu, že u sťažovateľov ide o nesprávne právne posúdenie) napáda najmä nedostatočné odôvodnenie napadnutého uznesenie odvolacieho súdu, a to v podobe opomenutia hmotnoprávneho hľadiska veci ako špecifickej okolnosti, ktorú pri procesnom rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania mal odvolací súd zohľadniť. Hmotnoprávne hľadisko ako významná okolnosť pri posudzovaní opodstatnenosti (prípadnej) aplikácie § 257 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania predstavuje podľa ústavného súdu právny argument sťažovateľov, ktorý bol podľa ich názoru odvolacím súdom v napadnutom rozhodnutí opomenutý a nezohľadnený. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že všeobecné požiadavky presvedčivosti a úplnosti odôvodnenia súdneho rozhodnutia vyžadujú, aby súd poskytol na podstatné právne argumenty strán aspoň stručnú, ale vecnú odpoveď (§ 220 ods. 2 CSP).

11. Podľa názoru ústavného súdu je táto argumentácia sťažovateľov subsumovateľná pod dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP. Sťažovatelia mohli a mali podať dovolanie, v ktorom by namietali, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým založil procesnú vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP. Tomuto podaniu by zodpovedala povinnosť odvolacieho súdu ústavne konformným spôsobom vyhodnotiť, či odvolací súd v konaní postupoval, prípadne nepostupoval spôsobom, ktorým by došlo k porušeniu práv sťažovateľov na spravodlivý proces.

12. Skúmajúc procesné súvislosti sťažovateľmi zvoleného postupu vynechaním dovolania ako v poradí ďalšieho prípustného prostriedku nápravy porušených práv v rámci súdnej sústavy, a to z dôvodu jeho zjavnej neúspešnosti, ústavný súd uzatvára, že nie je udržateľný taký právny stav, keď sa dovolacia inštancia dostane do faktickej pozície neúčinného prostriedku nápravy, ktorý by dostal punc fakultatívnosti a obsolencie (III. ÚS 352/2021). Meritórne preskúmanie ústavnej sťažnosti sťažovateľov ústavným súdom v situácii, keď nevyužili právny prostriedok ochrany svojich základných práv, ktorý im zákon účinne poskytoval, t. j. nepodali dovolanie, hoci ho podať mohli a mali, by bolo porušením princípu subsidiarity, na ktorom je založené rozhodovanie o individuálnych ústavných sťažnostiach (I. ÚS 336/2018, II. ÚS 12/2021, IV. ÚS 522/2020). Sťažovatelia tiež netvrdili, že dovolanie nepodali z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Preto zo strany ústavného súdu neprichádza do úvahy ani prípadný postup podľa § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

13. Na základe uvedených dôvodov sa ústavný súd meritórne nezaoberal podanou ústavnou sťažnosťou, ktorou sťažovatelia namietali porušenie svojho práva na spravodlivý súdny proces

podľa ústavy a dohovoru, ale túto pri predbežnom prerokovaní odmietol ako neprípustnú podľa § 132 ods. 2 v spojení s § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. decembra 2024

Miloš Maďar
predseda senátu